

політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016 р.), Концепцією розвитку цифрових компетентностей та затвердженням плану заходів з її реалізації (2021 р.), Концептуальними засадами освітніх галузей та дорожньою картою реалізації концептуальних засад освітніх галузей у 2025–2030 рр. (2025 р.), Концептуальними засадами реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) (2024 р.).

Нормативно-правова база забезпечує цілісність і визначає стратегічну спрямованість упровадження дидактичних систем профільної середньої освіти, поєднуючи принципи якості, автономії, гнучкості й доступності освіти. Вона створює основу для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів профільної середньої освіти, зміцнення академічної доброчесності, підвищення якості профільної підготовки здобувачів профільної середньої освіти.

Упровадження дидактичних систем профільної середньої освіти: організаційно-управлінські умови

Н. О. Арістова,

*доктор педагогічних наук, професор,
головний науковий співробітник відділу дидактики
Інституту педагогіки НАПН України*

І. Л. Ліпчевська,

*доктор філософії в галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»,
старший науковий співробітник відділу дидактики
Інституту педагогіки НАПН України*

В організаційно-управлінському вимірі впровадження дидактичних систем профільної середньої освіти увагу сфокусовано на керованості змін й інституційній спроможності закладу освіти, у якому можна здобути профільну середню освіту: нормативному забезпеченні освітніх програм, стратегічному плануванні профілів, функціонуванні внутрішньої системи забезпечення якості освіти, прозорих процедурах ухвалення управлінських рішень. Узгодження перерахованих елементів у єдиний управлінський цикл (цілі – реалізація – моніторинг – коригування) мінімізує ризики фрагментації освітніх (навчальних) практик, забезпечує системність і неперервність освітнього (навчального) процесу та підвищує результативність профільної середньої освіти.

Організаційно-управлінські умови. Результативність упровадження дидактичних систем профільної середньої освіти визначається цілеспрямованою управлінською діяльністю закладу освіти. Вона включає стратегічне планування профілів навчання відповідно до освітніх запитів, кадрових і матеріально-технічних можливостей, а також розроблення й затвердження освітньої програми та навчальних планів закладу. Важливою складовою є функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що охоплює моніторинг освітнього процесу, аналіз результатів навчання й коригувальні дії, які підпорядковані чітко визначеній процедурі ухвалення управлінських рішень.

Організація профільної середньої освіти базується на розробленні та дотриманні локальних актів (положень, регламентів, внутрішніх процедур) закладу освіти, які узгоджують зміст, форми й результати навчання з вимогами законодавства. Важливим є формування взаємодії з органами місцевого самоврядування, закладами фахової передвищої та вищої освіти, установами післядипломної педагогічної освіти, а також роботодавцями й іншими соціальними партнерами для забезпечення профорієнтаційної та практичної складових освітнього процесу. У такий спосіб забезпечується системність управління, координація рішень і відповідальність усіх учасників освітнього процесу за якість профільної підготовки.

Кадрові умови. Реалізація дидактичних систем профільної середньої освіти потребує кадрової спроможності закладу, яка забезпечує професійне виконання освітніх завдань на профільному рівні. Насамперед це передбачає укомплектування профільних напрямів педагогічними працівниками відповідної спеціалізації, здатними забезпечити якісне викладання профільних предметів і інтегрованих курсів, організацію дослідницької та проєктної діяльності учнів.

Важливою умовою є також наявність фахівців, відповідальних за інформаційно-консультаційний, профорієнтаційний і тьюторський супровід здобувачів освіти, які підтримують учнів у виборі профілю, плануванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій, відстежують динаміку навчальних досягнень і сприяють формуванню навичок самоорганізації й самонавчання. До кадрового забезпечення також належить участь адміністрації, педагогічного колективу й психологічної служби у створенні інклюзивного та мотиваційного освітнього середовища, що підтримує академічні інтереси, ухвалення відповідальних освітніх рішень і професійне визначення здобувачів освіти.

Таким чином, саме створення організаційно-управлінських умов визначає траєкторію імплементації дидактичних систем профільної середньої освіти: від формулювання цілей і параметрів профілізації до прийняття вивірених управлінських рішень на підставі результатів моніторингу. Інституційна спроможність, регламентована взаємодія й дієва внутрішня система якості освіти створюють підґрунтя для узгодженості рішень, відтворюваності успішних практик й усвідомленого освітнього вибору здобувачів профільної середньої освіти.

Упровадження дидактичних систем профільної середньої освіти: методичні й ресурсні умови

Р. А. Попов,
*доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник,
заступник директора з науково-організаційної діяльності
та міжнародної наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України*

М. О. Павельчук,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу дидактики
Інституту педагогіки НАПН України*